

Periodisk evaluering av årsenhet, bachelor og master ved Psykologisk institutt, Universitetet i Oslo, 2016

Sammensetning, mandat og arbeid

Juni 2016 nedsatte Samfunnsvitenskapelig fakultet ved UiO, ved studiedekan Ingjerd Hoëm, en komité for gjennomføring av periodisk evaluering av tre studieprogrammer ved Psykologisk institutt: årsenheten, bachelor og master. Komitéen fikk følgende sammensetning: Professor Olav Schram Stokke, Institutt for statsvitenskap, UiO (komitéens administrator); førsteamanuensis Ragnhild Dybdahl, Institutt for sosialfag, Høyskolen i Oslo og Akershus; forandringsfabrikkarbeider Heidi Brynildsen Grande, Forandringsfabrikken; studentrepresentant Åste Strand Jørgensen, Psykologisk institutt, UiO; og instituttleder og førsteamanuensis Ingunn Skre, Institutt for psykologi, UiT Norges arktiske universitetet.

Komitéens mandat, beskrevet i et brev fra studiedekan Hoëm 28. juni 2016, var å foreta «en samlet vurdering av om programmenes læringsmål slik de er beskrevet i programplanen, er oppnådd, om de er godt formulert og om de er hensiktsmessige... forslag til tiltak som kan gjennomføres for å forbedre/utvikle studieprogrammene... anbefaling til fakultetet om studieprogrammene bør videreføres, endres eller legges ned. Anbefalinger fra komitéen skal bygge på en vurdering av følgende punkter... Programbeskrivelsen... Rekruttering til programmene... Studentenes gjennomføring... Læringsmiljø... Ressurser og infrastruktur... Relevans for arbeidsmarkedet.»

Som del av det skriftlige underlaget for arbeidet har komitéen hatt PSIs egnevaluering av de tre studieprogrammene, supplert med rapporter fra Studiebarometeret og Kandidatundersøkelsen. Komitéen har på dette grunnlaget hatt individuelle møter med undervisningsleder og leder av studieseksjonen ved Psykologisk institutt (PSI) og en rekke av de øvrige medlemmene i Programrådet ved PSI, som er det samme for de tre studieprogrammene, samt et gruppemøte med en rekke øvrige medlemmer av utvalgene bak PSIs egnevaluering.

Rapporten begynner med et sammendrag av resultater og anbefalinger. Deretter følger en tiltaksorientert vurdering av hvert av punktene som ligger til grunn for anbefalingene.

Sammendrag og anbefalinger

Komitéen vil takke for det solide underlagsmaterialet PSI leverte gjennom sin interne evalueringsrapport som på meget godt vis beskriver, analyserer og problematiserer programmene og gir et nyansert grunnlag for å vurdere de fleste av punktene som inngår i vårt mandat.

Komitéens samlede konklusjon er at studieprogrammene holder meget høy kvalitet og bør videreføres, men vi foreslår endringer som kan bidra til å styrke utdanningstilbudet som helhet, særlig hva angår sammenhengen mellom bachelor- og masterprogrammene, men også innenfor hvert av de tre programmene som evalueres:

*Komitéen anbefaler at **Psykologisk institutt**:*

- Samstemmer programstrukturen på bachelor og master og vurderer om denne samstemmingen bør skje ut fra bachelor-utvalgets forslag til ny bachelorstruktur
- Kommuniserer tydeligere egenarten ved bachelor- og masterprogrammene og den særskilte kompetansen disse programmene gir
- Undersøker nærmere hvor stor andel av det store frafallet fra årsenheten og bachelor som skyldes misnøye med påvirkelige sider ved studieprogrammene
- Viderefører og utvider satsningen på interaktive undervisningsgrep samt vurderer å gjøre tilbudt seminarundervisning obligatorisk
- Styrker kommunikasjonen med Programutvalget og støtten til studentorganiserte sosiale og faglige aktiviteter som kan bidra til styrket fellesskap og kullfølelse på årsenheten og bachelor
- Viderefører og utvider tiltakene for å bedre de tre programmenes evne til å tiltrekke seg kvalifiserte mannlige søkere
- Samarbeider med Karrieresenteret med sikte på å lage skreddersydde kursopplegg for hvert av studieløpene

*Komitéen anbefaler at de programansvarlige for **årsenheten**:*

- Følger forslaget fra bachelor-utvalget om å la et nytt 5 sp emne i Psykologiens teori og praksis erstatte deler av Generell psykologi og å erstatte Personlighets- og abnormalpsykologi med et emne mer rettet mot Psykisk helse og forebygging
- Vurderer å inkludere Kognitiv psykologi blant de obligatoriske emnene
- Spesifiserer og konkretiserer læringsmålene i tråd med kvalifikasjonsrammeverket
- Bruker emnenavn og -beskrivelser til å tydeliggjøre emnenes betydning for å fremme viktige kunnskapsmål og bredden i metodeundervisningen

*Komitéen anbefaler at de programansvarlige for **bachelor**:*

- Følger forslaget fra bachelor-utvalget om å redusere antallet studieløp til fire
- Følger forslaget fra bachelor-utvalget om å redusere metodeundervisningen fra 40 til 30 studiepoeng, samordne planleggingen av de metodiske emnene og styrke metodeundervisningens anvendte komponent

*Komitéen anbefaler at de programansvarlige for **master**:*

- Samstemmer programstrukturen med den PSI velger for bachelor, jfr. anbefalingen over

- Vurderer å gjøre ett eller flere substanssemner, f. eks. knyttet til forebygging, obligatorisk for alle fordypningene i dagens HUS-master
- Gjør framstillingen av læringsmålene for de ulike studieretningene mer formlike, tydeliggjør hva studieretningene har felles, og artikulerer klarere hvilken særskilt kompetanse hver av dem gir sammenliknet med de andre studieretningene og med profesjonsstudiet
- Bruker emnenavn og programbeskrivelser til å kommunisere tydeligere for studenter og arbeidsgivere hva slags yrkesrelevant kompetanse dagens HUS-master gir
- Vurderer å styrke internasjonaliseringen ytterligere ved å tilby flere engelskspråklige emner, legge til rette for praksis i utlandet og ytterligere styrke undervisningen i anvendelse av psykologi for å løse globale utfordringer

Programmenes struktur og forholdet til ny avdelingsstruktur

Bachelor- og master-programmene har delvis overlappende struktur og begge har betydelige innslag av valgfrihet for studentene. Verdien av slik valgfrihet er åpenbar, men dette må veies mot hensynet til klar progresjon fra første til andre syklus og mulighetene for å koordinere emneplanleggingen på de to nivåene. Denne komitéen anbefaler derfor PSI å samstemme studieløpene på bachelor og master.

Komitéen anbefaler videre at PSI vurderer om en slik samstemt programstruktur for bachelor og master bør samstemmes med bachelor-utvalgets forslag til ny bachelorstruktur fordi denne i større grad enn dagens masterstruktur samsvarer med ansvarsområdene til de tre avdelingene i den nye instituttstrukturen som leverer emner til programmene som evalueres her: Kognitiv- og klinisk nevropsykologi, Helse-, utviklings- og personlighetspsykologi og Metode, arbeids-, kultur- og sosialpsykologi.¹ En samstemming av bachelor- og master-programmenes tematiske struktur med den faglige arbeidsdelingen mellom disse avdelingene vil plassere ansvaret for konkret og emnenær helhetsplanlegging av hvert studieløp i kollegagrupper som allerede er samorganisert. Dersom PSI av andre grunner beholder en løsning med delt hovedansvar for substansemneleveranse (situasjonen for dagens HUS-master og bachelor-løpene rettet mot den), anbefaler komitéen at det etableres rutiner eller fora som sikrer helhetlig planlegging på tvers av de avdelingene som er tyngst involvert.

Programbeskrivelser og emnesammensetning

Komitéen har vurdert programbeskrivelsene med særlig vekt på (a) Målsetting og læringsmål; og (b) Sammensetning av emnegrupper og i hvilken grad undervisnings- og vurderingsformene i programmet supplerer hverandre og støtter opp under læringsmålene.

---

¹ Sistnevnte avdeling vil etter en slik modell være hovedleverandør til to av fire studieretninger. Den fjerde avdelingen i den nye instituttstrukturen er den for Klinisk psykologi.

Årsenheten

Hovedformålet med dette to-semesterstudieprogrammet (60 sp) er å gi en innføring i generell psykologi, psykologiens metode, samt sentrale områder i faget. Rammen på 100 studieplasser er ikke for stor og bør være forenlig både med instituttets ønske om dyktige søkere og målet om høy undervisningskvalitet..

Vedrørende emnesammensetningen anbefaler komitéen de programansvarlige å vurdere om emnet Kognitiv psykologi bør være obligatorisk snarere enn valgfritt, siden det kognitiv-psykologiske paradigmet står sentralt innen alle områder av moderne psykologi.² Videre støtter denne komitéen årsenhet-forslagene fra PSIs interne bachelor-utvalg om å (i) redusere Generell psykologi til 15 sp for å gi plass til et nytt 5 sp emne i Psykologiens teori og praksis, for dermed å løfte fram psykologifagets (herunder metode-emnets) praktiske relevans og anvendbarhet; samt (ii) erstatte Personlighets- og abnormalpsykologi med et emne mer rettet mot Psykisk helse og forebygging. Enkeltvis og samlet framstår dette som gode forslag, dels fordi årsenheten kan inngå i et bachelor/master-løp (dette bør framgå tydeligere av programbeskrivelsen) men ikke lenger er opptaksgrunnlag for profesjonsstudiet, og dels fordi dette vil styrke relevansen for dem blant studentene som sikter seg inn mot næringslivet eller offentlig administrasjon eller ønsker å undervise i psykologi i videregående skole.

Læringsmålene er få, knappe og for generelt formulerte og kan gjerne knyttes mer systematisk til emnesammensetningen. At kandidatene kun skal «gjenkjenne de viktigste metodene» innen psykologifaget, er for lite ambisiøst for et emne på 10 sp, og det bør klart framgå at opplæringen omfatter både kvalitativ og kvantitativ metode. Programmets læringsutbytte bør kort sagt konkretiseres og tydeliggjøres i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

Bachelor

Bachelorprogrammet i psykologi er et treårig 180 sp program som fører fram til bachelorgrad og har fem studieløp: Helse -og sosialpsykologi, Utviklingspsykologi, Kognitiv psykologi, Arbeids- og organisasjonspsykologi, samt Kultur- og samfunnspsykologi. Forskningsmetode og statistikk utgjør 40 sp; det samme antallet er satt av til valgfrie emner, herunder ett semester til utveksling. Læringsutbyttebeskrivelsen framstår som adekvat men kan styrkes ytterligere ved å konkretisere det de fem studieløpene har felles.

Bachelor har et måltall på 150 studieplasser med anslagsvis 30 studenter i hvert studieløp. PSIs interne bachelor-utvalg har foreslått å kutte i antallet tilbudte emner og å redusere antallet fordypningsløp til fire, bl.a. for å redusere sårbarheten for selektivt frafall, valgfrie

---

² Dette gjelder beslutningspsykologi, nevrovitenskap, utviklingspsykologi, sosialpsykologi, personlighetspsykologi, organisasjonspsykologi så vel som klinisk psykologi.

enkeltemner med få studenter, og lav undervisningseffektivitet. Denne komitéen støtter begge forslagene.

Denne komitéen støtter også forslaget fra bachelor-utvalget om å redusere antallet obligatoriske metodeemner fra 40 til 30 samtidig som man fjerner overlapp, styrker seminarkomponenten og knytter metodeundervisningen tettere til praktisk anvendelse. Innsikt i psykologiens metoder er en viktig styrke psykologi-kandidater har og noe som gjør dem attraktive på arbeidsmarkedet.

Masterprogrammet

Masterprogrammet i psykologi er toårig og har tre studieretninger med noe ulik struktur: Arbeids- og organisasjonspsykologi (AO), Cognitive neuroscience (CN, all undervisning på engelsk) og Helse, utvikling og samfunn (HUS), sistnevnte har fire fordypninger.

Læringsutbyttebeskrivelsen av masterprogrammets studieretninger er gjennomgående solid men har betydelig variasjon i detaljeringsgraden – med HUS i den detaljrike enden av skalaen og CN i den andre. Komitéen anbefaler at beskrivelsene gjøres mer formlike og at det innholdsmessig framkommer tydeligere hva de ulike retningene har felles.

Klarere formidling av den felles faglige kjernen er også ønskelig for de fire fordypningene som samlet utgjør dagens HUS-master. Læringsutbyttet for hver av dem er konkret beskrevet, men de fire presenteres sekvensielt og uten forsøk på å karakterisere hva som binder dem sammen. Komitéen anbefaler at de ansvarlige for denne studieretningen (eller de to dersom den splittes, jfr anbefalingen om samstemming) utformer en felles overordnet læringsutbyttebeskrivelse, etterfulgt av utfyllende men knappere spesifiseringer av hver fordypning.

Alle de tre studieretningene har praksiselement og gjennomgående god balanse mellom teoretisk og anvendt kunnskap. CN-retningen kan dog formidle tydeligere anvendbarheten på et bredere sett av samfunnsoppgaver enn dem tilknyttet forskning, og også reflektere dette i læringsmålformuleringene. Potensialet for anvendt kognitiv psykologi og nevrovitenskap er stort, f. eks. innen beslutningspsykologi, økonomi og globalt utviklingsarbeid og komitéen anbefaler de studieretningsansvarlige å vurdere om undervisning og presentasjon i større grad bør reflektere slik bredere anvendbarhet.

Den interne PSI-evalueringen reiser spørsmålet om AO-masteren bør spisses mer mot bestemte temaer (eksempelvis tilknyttet teknologi eller ledelse og team) hvor PSI er særlig sterke relativt til andre norske universiteter med AO-tunge masterprogrammer. Komitéen slutter seg til den underliggende tanken at norske programmer på dette området gjerne kan utvikle og tydeliggjøre særegne profiler slik at det samlede undervisningstilbudet blir rikere. Fagavdelingen for metode, arbeids-, kultur- og sosialpsykologi er selvsagt den best plasserte til å definere retningen på en slik eventuell spissing for PSIs del.

Dagens HUS-master favner meget bredt innen psykologifaget og er svært relevant for arbeid på mange samfunnsområder nasjonalt og globalt, som omstilling for å møte miljøproblemer, seksualitet og reproduktiv helse, fattigdom og bærekraftig utvikling, samfunnssikkerhet, likestilling og menneskerettigheter.³ Dersom PSI velger å beholde denne studieretningen i sin nåværende bredde, mener komitéen at helheten bør formuleres tydeligere (se over) og dette bør også reflekteres i emnesammensetningen. I dag er det kun metodeemne som er obligatoriske for alle HUS-studentene. Komitéen anbefaler de programansvarlige å redusere valgfriheten innenfor studieretningen for å gi rom for ett eller flere obligatoriske substanssemner, valgt eller utformet med tanke på med bred anvendt relevans for alle de fire fordypningene. Ett eller flere felles substansfag vil styrke helheten i studieretningen og gjøre det lettere å formidle til studenter og arbeidsgivere den særskilte kompetansen alle HUS-kandidater skal ha.

Forebygging er blant temaene som kunne egne seg godt for et slikt felles substansemne innenfor dagens HUS-master. Deler av dette feltet er definert som satsningsområde i norsk psykologi og et forebyggingsutvalg på PSI vurderer feltets plass i undervisningen og profileringen av de ulike programmene. De to fordypningene innenfor HUS-masteren som eksplisitt retter seg mot forebygging (knyttet til hhv seksuell helse og barn og unges psykiske vansker), har begge høy yrkesrelevans og dette gjelder også den tredje fordypningen som løfter fram forebygging i læringsutbyttebeskrivelsen (kultur- og samfunnspsykologi). Det framgår ikke av vårt underlagsmateriale hvor mye av denne samfunnsmessig viktige forebyggingsutdanningen som er felles i disse fordypningene og i hvilken grad og hvordan den skiller seg fra den som inngår i profesjonsstudiet. Komitéen anbefaler at programmet tydeliggjør det særegne ved den forebyggingskompetansen dagens HUS-master gir, vurderer om det er hensiktsmessig å samordne deler av denne undervisningen, og altså vurderer om forebygging og evt. andre temaer bør løftes inn i en klarere formulert substanskjerne.

Internasjonalisering

Arbeidet med internasjonalisering er langt framskredent, på bachelornivå særlig gjennom aktivt anvendte utvekslingsavtaler og på masternivå gjennom den engelskspråklige CN-studieretningen. Den interne evalueringsrapportens drøfting av måter å fjerne hindringer for utveksling på masternivå, herunder økt bruk av bokstavkarakterer, peker i samme retning. Komitéen anbefaler programmene å vurdere om flere av emnene kan tilbys på engelsk og om det på masternivå er behov for å legge bedre til rette for praksis i utlandet. Slik praksis skjer allerede i noen grad innenfor en europeisk ramme og PSI kan vurdere om

---

³ Verdensbankens *The World Development Report 2015: Mind, Society, and Behavior* gir gode illustrasjoner på psykologifagets anvendbarhet på slike makropolitisk utfordringer, eksempelvis etableringen av Global Insights Initiative (GINI) for å innlemme innsikt fra sosial- og atferdsfag i prosjektdesign og evaluering; se (<http://www.worldbank.org/en/publication/wdr2015>).

det er ønskelig og mulig å utvide slike ordninger og/eller integrere dem i samarbeidsavtaler og partnerskaps-programmer med utviklingsland forvaltet av blant annet SIU og NORAD. Slike programmer og partnerskap vil kunne være svært relevante for flere av masterløpene, for eksempel innen utdanning, helse, klima og miljø.

Rekruttering til programmene

Søkningen til alle de tre studieprogrammene er meget god – PSI hadde i 2016 det høyeste antall førstevalgsøkere blant norske årsstudium- og bachelorprogrammer i psykologi (hhv 624 og 633, antallet plasser var 100 og 170) og de klart høyeste poenggrensene for opptak.⁴ På rekrutteringssiden framstår dermed kjønnsbalansen som den største utfordringen, andelen kvinnelige studenter er typisk høyere enn 70% i de tre programmene. Komitéen anbefaler at PSI viderefører og styrker det viktige arbeidet som er igangsatt på dette området, bl.a. ved å sikre at de målrettede rekrutteringstiltakene på videregående skole («guttedagene») også legges opp med tanke på årsenhet-, bachelor-, og master-programmene.

Læringsmiljø og studentgjennomstrømning

Studentene på disse tre programmene har gjennomgående svært gode karakterer fra videregående skole, noe som ofte medfører høye krav til læringsmiljø, undervisningskvalitet og medvirkning. Studiebarometeret 2015 tyder på at PSI-studentene på bachelor og master (årsenheten ble ikke målt) jevnt over har meget høye forventninger til programmet (4,3 på skala til 5) som bare delvis blir innfridd (hhv 3,2 og 3,0) – og frafallet på årsenheten og bachelor er svært høyt.⁵

Studentgjennomstrømningen er langt bedre for master enn for de to andre programmene vi evaluerer. Den interne evalueringen viser at blant studentene som møtte til masterprogrammet i perioden 2012-14, var 75% uteksaminert snaut 3 år etter opptaket (2013-kullet), 95% snaut 4 år etter (2012-kullet). Andelen som fullførte på normert tid framgår ikke, men rapporten forteller om en fallende tendens og at PSI tar grep for å snu denne. Tallene for årsenheten og bachelor er langt svakere, noe som gjelder generelt på norske universiteter men tallene er likevel er urovekkende: Bare litt over halvparten av dem som møtte på årsenheten i 2014, var uteksaminert våren 2016 – og for bachelors del er nesten 60% av studentene falt fra etter to år. Komitéen anbefaler at PSI undersøker nærmere hvor stor andel av dette frafallet som skyldes misnøye med påvirkelige sider ved studieprogrammene.

Undervisningen på masterprogrammet har betydelige innslag av studentaktive læringsformer, som quiz, rollespill, og refleksjonsnotater. Slike elementer er mer krevende

---

⁴ Se <http://www.samordnaopptak.no/>

⁵ Se <http://www.studiebarometeret.no/no/>

og dermed mindre utbredt på årsenhet og bachelor, som typisk involverer større grupper - men både internevalueringen og våre studentsamtaler tyder på at digitale hjelpemidler for interaktiv undervisning tas stadig oftere i bruk på alle nivåer. Obligatoriske fag på årsenhet og bachelorprogrammet tilbyr dessuten skriveseminarer ved siden av forelesningene, med øving på skriving, presentasjon og opposisjon – disse har imidlertid stort frafall.

Gjennomgående gir PSI-studentene på alle de tre programmene høy barometer-score (rundt 4 av 5) på undervisningens evne til å engasjere og utfordre – markert høyere enn for læringsmiljøet som helhet.

Til forskjell fra Studentbarometeret rapporterer den seneste Kandidatundersøkelsen (2014) om betydelig forskjell mellom programmene i opplevelsen av læringsmiljøet: Uteksaminerte bachelor-kandidater fra PSI ga langt lavere score på trygghet, stimulans og delingskultur studentene i mellom enn hva master-kandidatene gjorde. Disse tre læringsmiljøkvalitetene fremmes av undervisning i mindre grupper, som seminarer, og av interaktive undervisningselementer. Komitéen anbefaler derfor at PSI viderefører og utvider satsningen på interaktive undervisningsgrep samt vurderer å gjøre seminarundervisningen som tilbys på bachelornivå, obligatorisk for derigjennom å kommunisere tydelig både læringspotensialet ved slik undervisning og den gjensidighetskontrakten studentene i mellom som seminarvirksomhet bygger på.

Studiebarometrene de seneste tre årene tyder på at studentene bare er mellomfornøyd med mulighetene programmene gir til medvirkning – gjennomsnitt-score er noe lavere enn 3 for bachelor, svakt høyere for master. Studentenes programutvalg er det viktigste virkemidlet for slik medvirkning, herunder løpende og konkret tilbakemelding til de programansvarlige om forbedringsrom i undervisning og læringsmiljø, og for aktiviteter og arrangementer som kan styrke kullfølelse og programidentitet. Siden også PSIs internrapport betoner at slik fellesskapsfølelse er svakere enn ønskelig på årsenheten og bachelor-programmet, anbefaler komitéen at PSI vurderer å gi Programutvalget større oppmerksomhet og studentforeningene mer ressurser til student-initierte sosiale og faglige aktiviteter.

Ressurser og infrastruktur

Den interne evalueringsrapporten markerer ikke at fysisk infrastruktur, herunder tilgangen til adekvate undervisningsrom, er til hinder for god undervisning utover en stedvis ventilasjonsproblematikk komitéen antar PSI allerede har tatt opp med Statsbygg. Som mange universitetsinstitutter opplever PSI at mange medarbeiderne har store overskudd på undervisningsregnskapet og at ulike effektiviseringstiltak er under vurdering – jfr. anbefalingene over om reduksjon i emnetilbud og koordinering av undervisningen, herunder fellesforelesninger, på tvers av PSIs programgrenser. Komitéen går derfor ikke nærmer inn på disse punktene som uansett PSI står nærmest til å spesifisere og konkretisere.

Relevans for arbeidslivet

Årsenheten er ikke et selvstendig kvalifiserende program. Såfremt studentene får kunnskap om psykologi av høy kvalitet, vil enheten kunne bidra inn i et bredt spekter av andre studieretninger så vel som i arbeidslivet.

Heller ikke **bachelor**-programmet synes i særlig grad å være rettet inn mot arbeidslivet. Den interne evalueringskomitéen skriver at ”Formålet med BA-graden er primært å kvalifisere til et master-løp, samtidig som det også skal gi en generell innføring i psykologi som kan komme til nytte for dem som arbeider innen forvaltning, næringsliv, undervisning, helsesektoren o.l.”. Programmets målformuleringer og øvrig omtale av studieprogrammet på nettsidene underbygger dette inntrykket – eksempelvis er de to karriereintervjuene med tidligere studenter fra henholdsvis 2010 og 2012. Studiebarometeret peker i samme retning: bachelor-studentene ved PSI gir i gjennomsnitt lavere score på opplevelsen av jobbmuligheter og yrkesrelevans (3,7 av 5) enn hva studentene på andre generelle bachelor-programmer gjør. PSIs interne bachelor-rapport reiser spørsmålet om å legge inn flere praksiselementer, som hospitering, med sikte på å styrke overføringsevnen fra studiet til arbeidslivet. Komitéen ser at dette vil kunne være meget verdifullt for studentene men anbefaler de programansvarlige å også vurdere eller prøve ut tiltak som er mindre krevende å administrere og å innpasse i så vidt stramme studieløp, som f. eks. skyggeordringer av den typen UiOs Institutt for medier og kommunikasjon har opprettet.

PSIs interne evalueringsrapport tyder på stor variasjon hva angår de tre **master**-studieretningenes relevans for arbeidslivet. Viktige komponenter her er programmets innhold, teoretisk og praktisk innretning (at alle studieretningene har fått inn praksis er et viktig grep), men også måten programmene presenteres utad, herunder på nettsidene.

I dette avsnittet gir vi særlig oppmerksomhet til dagens HUS-master, men som nevnt bør også CN-retningen se nærmere på hvor godt den bereder sine kandidater for arbeid utenfor academia. Hva angår den tredje studieretningen, AO, så tyder både PSIs internevaluering og våre samtaler på at de programansvarlige har et klart bilde av hvordan programmet bør utvikles videre for å beholde sin høye arbeidslivsrelevans. Komitéen anbefaler at PSI går i dialog med Karrieresenteret med sikte på skreddersydde karriere- og jobbsøkerkurs for hver av studieretningene.⁶

For dagens HUS-master framstår kompetansebildet mindre klart enn for de to andre. Denne studieretningen har gjennomgått betydelige endringer de seneste årene og mange av kandidatene fra denne studieretningen vil trolig være aktuelle for bredt definerte stillinger innenfor mange typer virksomhet, offentlige og private – f.eks. innen utdanning, analyse, saksbehandling, eller miljøarbeid. En rekke forskningsfelt som går inn under HUS-

---

⁶ Karrierekursene gis på bachelor- og jobbsøkerkursene på master-nivå; den tematiske samstemmingen vi anbefaler mellom bachelor og master vil dermed også kunne styrke helheten i Karrieresenterets tilbud.

paraplyen er viktige og aktuelle for det norske arbeidslivet, den interne rapporten framhever bl. a. klima- og migrasjonsspørsmål. En så sammensatt studieretning med så bredt tematisk nedslagsfelt gjør det ekstra krevende å kommunisere tydelig for interesserte studenter og framtidige arbeidsgivere hva slags arbeidsrelevant kompetanse kandidatene har. Komitéen anbefaler at de programansvarlige tar dette hensynet i betraktning ved utforming av programbeskrivelser og øvrig kommunikasjon.

Programmenes egenart og særskilte kompetansegivning

Både underlagsmaterialet og våre samtaler med programrepresentanter og studenter tyder på at det fortsatt eksisterer en viss spenning mellom profesjonsløpet på den ene siden og de mer spesialiserte bachelor- og master-løpene på den andre siden. Ett av tegnene på slik spenning er at bachelor- og master-studentene tidvis oppfatter at de nedprioriteres når knappe ressurser som lesesalsplasser, administrativ oppmerksomhet og anledning til medvirkning skal fordeles. I samme retning peker det at deler av den interne evalueringsrapporten og enkelte ansatte ser ut til å legge til grunn at mange bachelor- og master-studenter egentlig ønsker seg inn på et profesjonsstudium eller sikter mot jobber der klinisk praksis inngår – og derfor vektlegger behovet for en grenseoppgang mot dette.

Denne komitéen anerkjenner verdien av tydelighet rundt hva som er felles og hva som skiller de ulike studieløpene men anbefaler at PSI følger opp konklusjonen i den interne evalueringsrapporten om at dette bør skje på en måte som framhever den særskilte kompetansen hvert av løpene gir – snarere enn dét som skiller dem fra løpet med lengst historie. For bachelor- og masterprogrammene innebærer dette at planlegging og kommunikasjon vedrørende hver studieretning løfter fram de feltene innenfor psykologifaget hvor uteksaminerte kandidater skal ha sterkere kompetanse enn andre psykologi-kandidater, herunder dem fra profesjonsstudiet. Andre grep for å profilere og styrke kullfølelse og felles identitet blant denne studentgruppen, er å innføre vitnemålseremonier også ved fullført bachelorgrad.

Oslo/Tromsø, 24. november 2016

Olav Schram Stokke

Ragnhild Dybdahl

Heidi Brynildsen Grande

Åste Strand Jørgensen

Ingunn Skre